

انگیزش در آموزش‌های رسمی کشاورزی

● مهندس امیرحسین علی‌بیگی
● دانشجوی کارشناسی ارشد رشته
ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس

● پیشگفتار

انگیزش به معنی غلبه سبب و تحریک، نفسی مهمه در تربیخی تدریس دارد. در این مقاله سعی شده است، علاوه بر معرفی انگیزش و مراحل آن، الگوهایی برای ایجاد انگیزه معرفی شود. به زعم این مقاله، علت رفتار فرد، نیاز، علاقه، نگرش، ارزش و داعیه‌های اوست؛ پس با اصلاح به موقع آنها می‌توان تربیخی تدریس را افزایش داد.

اصطلاحات کلیدی: انگیزش، آموزش رسمی کشاورزی، داعیه (منشوق)، سابق (محرک)

● مقدمه

ایران، کشوری است که از نظر منابع مادی با کمبودهای معضلی روبرو نیست. پس چرا از قافله توسعه عقب مانده است؟ جواب را باید در کیفیت نیروهای انسانی جستجو کرد. چرا که، نیروی فکر و اندسه است که می‌تواند سرمنشأ تحولات شکرفی در بیامون او باشد.

امروزه، سخن از بهره‌وری، از همه طرف شنیده می‌شود و راه‌های مختلف افزایش آن، در ابعاد و بخشهای مختلف، پیشنهاد می‌گردد. ولی چه طور می‌توان «بهره‌وری نیروی انسانی و یا بهره‌وری در

● شرح و بحث موضوع

□ تعریف انگیزش

در فرهنگ عمده انگیزش^(۱) عبارت از «تأییات، غلت و سبب آمده است. (۳، ص ۱۷). در ادامه این معانی، یادآور چند تعریف از انگیزش پرداخته می‌شود:

- انگیزش، رفتاری مبتنی بر هدف به وجود می‌آورد و آن را استمرار می‌بخشد (۱، ص ۱۷۶).

- انگیزش، فرایند برانگیختن یا ابراز رفتار، تداوم یختنیدن و ایجاد رابطه بین آن فعالیت و اهداف دورد آموزشی است. (۱۱، p.43).

- انگیزش یک نیاز درونی است که از طریق یک نمود بیرونی ارضاء می‌شود (۱۲، p.11).

- انگیزش، بیش‌نازی است، جهت شروع نمر بخش فعالیتها و در نهایت، تحقق اهداف مشخص (۱۰، p.27).

«... انگیزش، فرایندی است که از طریق آن، یک عامل آگاه برای اقدام به عملی ارادی و با تصمیم قبلی، دلایلی می‌یابد. یک انگیزه، محرکی است دارای ماهیت ذهنی؛ لیکن در عین حال، مرکب از احساسات و تمایلاتی که از قبل در خلق و خوی فرد، وجود داشته‌اند» (۲، ص ۸۷).

واحد فرد» (منبع ۸) را افزایش داد. به طور مستقیم، آموزش است که می‌تواند، عامل پیشرفت و افزایش بهره‌وری در همه زمینه‌ها باشد.

آموزش در کشاورزی، از طریق نیروی انسانی، وظیفه تسهیل توسعه این بخش را به عهده دارد. سنوالی که در اینجا مطرح می‌شود، این است که در آموزش رسمی کشاورزی، عوامل مؤثر در افزایش تربیخی تدریس کدامند و چه گونه می‌توان با راندمان بیستونی، تغییرات مطلوبی در دانش، نگرش، مهارت و آرزوهای فراگیران ایجاد کرد؟

یکی از راه‌های افزایش تربیخی تدریس، استفاده از عوامل انگیزشی است. هدف از تدوین این مقاله نیز، حول محور افزایش دانش آموزشگران مراکز آموزش‌های رسمی کشاورزی در مقطع متوسطه (مراکز آموزش کشاورزی و هنرستانهای کشاورزی)، نسبت به انگیزش و روشهای ایجاد آن بر مبنای مطالعه کتابخانه‌ای دور می‌زند.

در اینجا، منظور از انگیزش، آن دلایلی است که دانش‌آموزان کشاورزی را ترغیب می‌کند تا با علاقه هر چه تمامتر در کلاسها حضور فعال داشته باشند و با سوز و شوق، مطالب مرتبط را فراگیرند.

برجهای آب دنیا

• مترجم علی شهابشجاعی

• منبع

People and the Planet "Water towers of the world" Vol. 5, no. 1, 1996, pp 14 - 15

زمین به واسطه داشتن آب در سطح بسیار وسیع و متمایز است. اما آب شیرین در این سیاره به آسانی به رغم وجود دریاچه‌ها، نهرها و رودخانه‌های بسیار به دست نمی‌آید. صرفاً ۲۶ درصد از تمامی آبهای شیرین که در حدود ۹۰ هزار کیلومتر مکعب است و اغلب در مناطقی یخی جنوبی قرار دارند مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ حتی این میزان کم هم به درستی مورد استفاده ساکنان زمین قرار نمی‌گیرد. به صرف بی‌دروغی و آلودگی آنها، در این فرایند دخیل هستند.

تخمین زده می‌شود که ۸۰ درصد از حجم آب شیرینی که آدمی شدیداً به آن وابسته است، به وسیله کوهها و نقاط مرتفع زمین تأمین می‌شود. پراکندگی این مناطق به شکل نامتعادلی در سراسر کره زمین وجود دارد. از این مقدار آب شیرین، شهرهای بزرگ، بیشترین سهم را در استفاده از آن برای فعالتهای اقتصادی متراکم خود دارند.

امروزه، در حدود یک میلیارد نفر از ساکنان کره زمین از کمبود آب شیرین، سالم و بهداشتی در رنج هستند. سه میلیارد نفر دیگر، در ۵۲ کشور جهان، تا سال ۲۰۲۵ از کمبود آب رنج خواهند برد. اگر به این معضل به عنوان یک شکل اساسی مدیریتی توجه نشود، بشریت مورد تهدید جدی کمبود آب مصرفی قرار خواهد گرفت.

کوهها و مناطق مرتفع، نفس بسزایی در فرایند هیدرولوژیکی زمین و قاره‌های آن ایفا می‌کنند که به رغم آن که مناطق بسیار کوچکی از سطح زمین را می‌پوشانند؛ لکن، تأثیرات مستقیم و قابل توجهی بر شرایط آب و هوایی دارند. کوهها مقادیر متناسبی از

نیازهایی که فرد را از مردم جدا می‌کند؛ همانند: سلطه‌جویی، برخواستگری و ... و بلاخره، نیازهایی که فرد را به دیگران وابسته می‌کند؛ مثل یاری طلبی، نیاز به هم‌رنگی و تقلید و نیاز به رفاقت با دیگران.

مزلو، نیازهای انسان را به دو دسته کلی تقسیم می‌کند: دسته اول، نیازهای کمبود نامیده می‌شوند که نیرومند و قابل تکرار هستند و در صورت مقاومت در مقابل آنها، سدیدتر می‌شوند؛ مثل نیازهای فیزیولوژیکی و ... (دسته دوم، نیازهای هستی (۸) یا وجود نامیده می‌شوند که درونی‌اند ... مثل خودشکوفایی و نیاز مربوط به دانستن و ادراک کردن. علاقه: علاقمند بودن فراگیر، دقت او را در جذب مطالب درسی افزایش می‌دهد و او را به تلاش بیشتر وامی‌دارد.

ارزش: شی یا شخصی که انسان را در یاد تحقق اهدافش یاری نماید، صاحب ارزش مادی یا معنوی است. این ارزشها می‌توانند، محرکی برای رفتار انسان باشند (۱ صص ۱۸۷ - ۱۸۱).

نگرش: عبارت است از: حالت آمادگی ذهنی و روانی، که بر اساس تجربه سازماندهی می‌شود و تأثیری بویا و جهت‌دار بر واکنش فرد در مقابل تمام اشیاء و موقعیتهایی که با آن روبرو می‌شود، برجای می‌گذارد (۶ صص ۸۵). نگرش، ممکن است در جهت اهداف آموزشی باشد و با این که از مقاصد او فاصله

• استفاده از عوامل انگیزشی، راهی است جهت افزایش اثربخشی تدریس در مراکز آموزش رسمی کشاورزی، انگیزش دلیل انجام کار توسط افراد است و پیش‌نیازی است، جهت شروع شمریخش فعالیتها و نهایتاً تحقق اهداف مشخص.

دانشه باشد، او باید بتواند، از طریق جلب اعتماد فراگیر و معرفی درست موضوع، به تدریج نسبت به سیرفت تحصیل، نگرشهای مثبتی را در او ایجاد کند. تا خود بخشد یا در راه تکامل آنها تلاش نماید.

هربرت کلیمان، معتقد است: انسان برای اطاعت از دیگران، همانندی با کسانی که از دیدنشان خرسند

با توجه به معاریف فوق و نیز فرمول توانایی + انگیزش = رفتار (۵ صص ۲۱). پس انگیزش یکی از اجزای اصلی رفتار است؛ اگرچه، ممکن است، محسوس نباشد و به چشم دیده نشود.

□ عوامل تشکیل دهنده انگیزش

درباره انگیزش، دیدگاههای مختلف وجود دارد؛ فروید انگیزش را ناشی از تمایلات درونی می‌داند. در حالی که، پاولف و اسکینر، عوامل محیطی را در این امر دخیل می‌دانند و جهت دستیابی به تغییرات مطلوب، کنترل محیط را پیشنهاد می‌کنند. روانشاسان نیروی سوم، (۲) مثل کارل راجرز، ضمن مردود دانستن تمایلات درونی یا عوامل محیطی، نیروی محرک رفتار انسان را، استعداد ذاتی او برای رشد می‌دانند و عامل تحقق اهداف انسان را انگیزش آزادانه و فطری فرد معرفی می‌کنند (۴).

پارسا، دلایل رفتار انسان یا به عبارتی، عوامل تشکیل دهنده انگیزش را، مواردی چون نیاز، (۳) علاقه، (۴) ارزش (۵) نگرش (۶) و داعیه (۷) ذکر می‌کند (۱ صص ۱۸۹ - ۱۸۱).

نیاز: نیاز، خاستگاه فعالیت و رفتار انسان است. نیازها از دیدگاههای مختلف طبقه‌بندی شده‌اند. هنری سوری، نیازها را به چهار گروه تقسیم کرده است: اول، نیازهایی که در عادت‌های کاری فرد مؤثرند؛ مثل: نظم و ترتیب، ساختن، سازمان دادن و ... دوم، نیازهایی که در میزان عملکرد او تأثیر می‌کنند. مثل: احساس برتری طلبی، نیاز به پیشرفت و ... سوم،

• باید به فراگیر امکان داد که در جریان یادگیری، نقشی فعال داشته باشد. در کلاس باید جوی فراهم شود، که در آن از همه فراگیران سطح علمی معینی انتظار رود و همه آنها در فرایند یادگیری، مشارکتی فعال داشته باشند. به منظور تحریک انگیزه کنجکاوی، سنوالاتی را مطرح کند و یا این که در سنوالاتی کردن، فراگیران را تشویق نماید. به خاطر داشته باشد که فراگیر برای پاسخ به سنوالات، وقت کافی داشته باشد (منبع ۹).

می‌نمود یا به دلیل ارزش ذاتی ایده جدید، نگرش خویش را نسبت به آن فکر جدید، تغییر می‌دهد (۶، ص ۹۴ - ۹۳).

داعیه (مشوق) : همانند نیازها هستند، ولی خاستگاه بیرونی دارند. با در دست گرفتن آنها، می‌توان جهت رفتار را تعیین کرد. مثلاً بوی غذایک مشوق است. البته برخی از انگیزه‌های درون‌زا نیز، به صورت داعیه بکار می‌روند. مثل کنجکاوی، نیاز به موفقیت، ترقی و تعالی (کمال‌طلبی). در واقع می‌توان گفت : داعیه‌ها، همانند یله‌هایی هستند که مرحله به مرحله، ما را به هدف اصلی خویش نزدیک می‌کنند (۸، ص ۱۸۸ - ۱۸۹).

□ الگوهای ایجاد انگیزش

معلم در ایجاد انگیزش (انگیزه)، می‌تواند الگوها یا رویه‌های مختلفی در پیش گیرد (11، p.44) :

رویه منفی : در این روش، با استفاده از انگیزش ترس^(۹)، یعنی تهدید یا محروم کردن، فراگیر را به انجام امور دلخواه مجبور کند. ماحصل کار، دانستن فراگیرانی است یا احساس گناهکاری، عزت نفس کم، احساس عدم امنیت، تنگی و مسئولیت ناپذیر.

رویه آسان‌گیری : در این روش، به فراگیر آزادی کامل و بی‌قید و شرط داده می‌شود. او می‌تواند، عقاید خویش را محک بزند و رفتار دلخواهی از خویش بروز دهد. انگاره‌های عادی در او تقویت می‌شوند، بدون این‌که انضباط شخصی (خوب‌ستنداری) در او به منصه ظهور برسد و وی حال نگر می‌شود و به آینده توجهی نمی‌کند، ضمن این‌که ماحصل آموزش (عملکرد) نیز، قابل ارزشیابی نیست.

رویه مثبت : در این روش، رفتار مطلوب به نوعی مورد تأیید معلم قرار می‌گیرد. مثلاً معلم، از فراگیر به خاطر دقت و صرف وقت در انجام تکالیف، قدردانی می‌کند. این باعث می‌شود که اولاً، فراگیر درک مثبتی از خویش پیدا کند؛ ثانیاً، در سایر امور و کارهای خویش، دقت بیشتری می‌بذولد؛ ثالثاً به خاطر آفای احساس سربیک بودن در فراگیر، تعهد او نسبت به انجام تکالیف تقویت شود. معلم در این روش، نقش ارشادی - اصلاحی (روستگری) به عهده دارد.

□ مراحل انگیزش

انگیزش از خاستگاه خویش نارسیدن به اهداف، شامل چه مرحله‌ای است؟ آیا می‌توان در این فاصله

مراحل مختلف را از هم تفکیک کرد؟ مراحل زیر به عنوان جرعه انگیزش ذکر می‌شود (۱، ص ۱۸۸) :

(۱) تعیین کننده‌های سابق : نیازها و تمامی عواملی که منجر به عدم تعادل می‌شوند.

(۲) حالت‌های سابق : در اثر عدم تعادل و اختلال در بدن یا افکار، یک حالت نیروزای برانگیزندگی، در شخص پدید می‌آید.

(۳) رفتار هدف‌جو : فعالیت‌های معطوف به هدف یا تمامی فعالیت‌هایی که قدم به قدم افراد را به هدف نزدیکتر می‌کنند.

(۴) دستیابی به هدف

(۵) کاهش سابق : نگرانیها و نهنسهای فرد از بین می‌رود و به او احساس راحتی دست می‌دهد.

مراحل مذکور، پی در پی هستند و پس از این‌که یک سابق ارضاء شد، سایر عوامل انگیزشی، سبب ادامه رفتار می‌شوند.

□ راههای ایجاد انگیزش تحصیلی

حال که تا حدودی با مباحث تئوریک انگیزش آشنا شدیم، این سؤال مطرح می‌شود که : در عمل، چگونه می‌توان از آنها سود جست؟ منتخبی از راهها و

اصول، جهت ایجاد انگیزش تحصیلی، ذکر می‌شود:

- معلم باید انگیزه دانسته باشد تا بتواند، در فراگیران مخاطب خود انگیزه ایجاد کند.
- هنر و کمالات فراگیر را بشناسد و ارج بگذارد؛ چرا که، او نیازمند احساس ارزشمند بودن است (منبع ۸).

گاه، فراگیر از معلم درخواست کمک می‌کند، این نشان ضعف او نیست. معلم باید، انگیزه او را سامان دهد و هدایت کند. (10، p.26).

فراگیران مایلند که از ارتباط بین انجام تکالیف و در نهایت زندگی روزمره و توسعه فردی خویش آگاه باشند. پس، معلم باید، آنها را با این مسأله آشنا سازد. برای این کار می‌توان از روشهای تشبیه‌سازی نیز استفاده کرد. (11، p.44).

اگر فراگیر خود چیزی را انتخاب کند، نسبت به انجام دقیق و کامل آن متعهد می‌شود. پس بهتر است، آنها را در تنظیم اهداف دخالت داد و با این کار، آنها را جهت تعیین اهداف شخصی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت تسویق و ترغیب نمود. (منبع ۹).

عوامل انگیزشی برای همه فراگیران یکسان نیست. پس، باید فراگیران و انگیزه‌های آنها را شناسایی کرد. مربی می‌تواند از طریق برقراری احترام و اعتماد متقابل در داخل و خارج کلاس، با فراگیران بیشتر آشنا شود و نهایتاً عوامل انگیزشی آنها را بهتر بشناسد (12، p.12).

اسفاده توانمندی از عوامل انگیزشی بیرونی و درونی است که سرمشاق تحولات عمیقی در فراگیر خواهد شد. باید به زحمات فراگیر در انجام تکالیف درسی، ارج نهاد و از او تشکر کرد. گاهی یک جمله تشکرآمیز می‌تواند، بسیار کارساز باشد (10، p.27).

در انجام تکالیف درسی، فراگیر باید از خواسته معلم خود کاملاً آگاه باشد. پس معلم باید توقع و انتظار خویش را کاملاً روشن کند و از آنها عملکرد مطلوبی را تقاضا نماید.

نکته قابل توجه این است که نباید، سطح انتظارات معلم فراتر از توان فراگیر باشد و نیز این که، هرگز کارهای ضعیف را از آنها نپذیرد. (منبع ۹).

بر اساس خصوصیات فراگیر و شرایط محیطی، از یکی از الگوهای معرفی شده، استفاده نماید. توجه داشته باشد که، ایجاد نگرانی در فراگیر تا حدود معینی

بپذیرفته است؛ به شرطی که حالت اضطراب به خود نگیرد. سعی کند از ترس و تهدید استفاده نکند و اگر آن را به عنوان آخرین راه جاره انتخاب کرد، باید در صدد برقراری ارتباط مجدد با فراگیران خویش باشد (۱، ص ۱۸۹).

معلم از روشهای ارزشیابی سازمان یافته و دقیق برای سنجش عملکرد فراگیران استفاده نماید. در اینجا باید بسیار سختگیر و دقیق باشد تا حق کسی پایمال نشود؛ چرا که این، می‌تواند نقش مهمی در خنثی کردن انگیزه فراگیران دانسته باشد. بعد از ارزشیابی باید از هر فرصتی برای اصلاح نقاط ضعف آنها استفاده کرد.

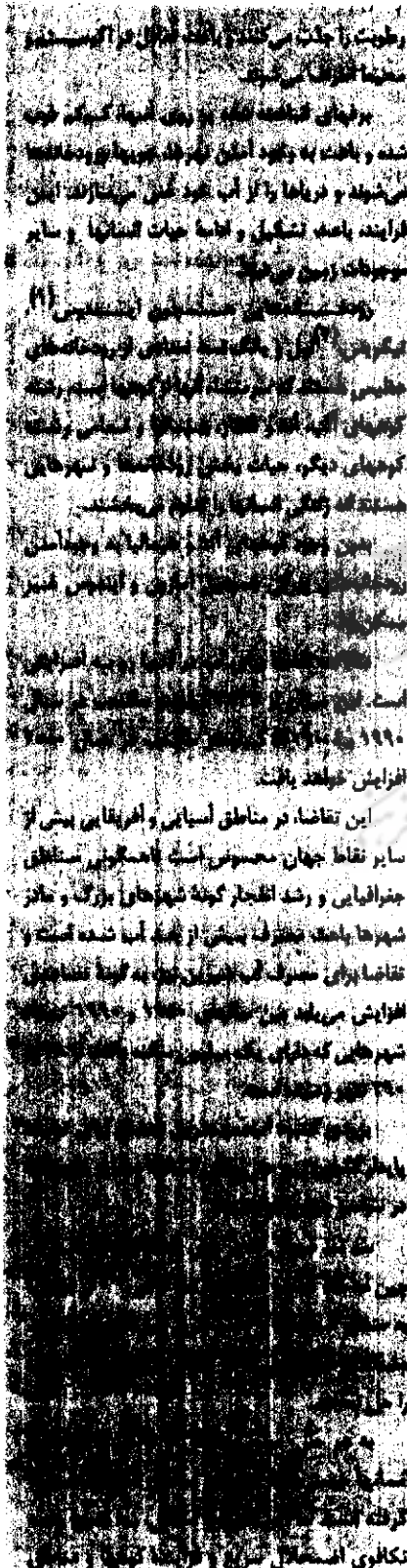
باید به فراگیر امکان داد که در جریان یادگیری، نقشی فعال داشته باشند. در کلاس باید جوی فراهم شود، که در آن از همه فراگیران سطح علمی معینی انتظار رود و همه آنها در فرایند یادگیری، مشارکتی فعال داشته باشند. به منظور تحریک انگیزه کنجکاوی، سئوالاتی را مطرح کند و یا این که در

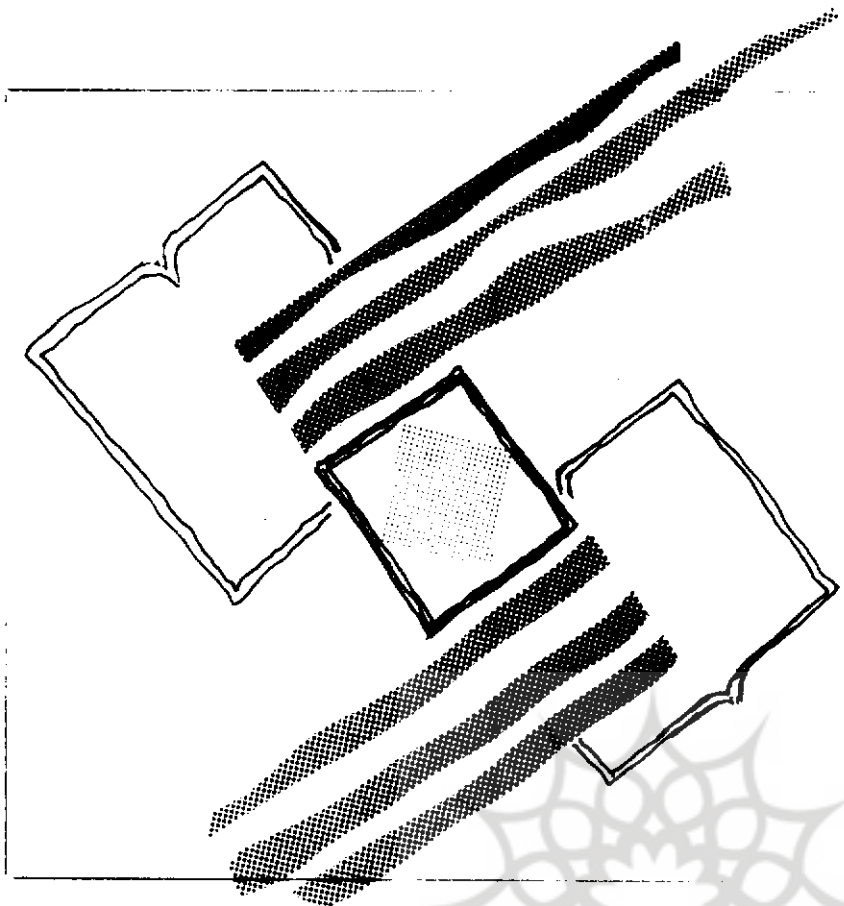
● مسابقه، یکی دیگر از انگیزدهای یادگیری است؛ نکته ظریفی که در اینجا باید رعایت کرد، همسانی و متجانس بودن فراگیران شرکت‌کننده در رقابت است. اگر غیر از این باشد، سبب سرخوردگی و ناسامیدی دانش آموزان می‌شود. بهترین مسابقه، این است که، فراگیر با خود مسابقه دهد و هر روز، بهتر از دیروز باشد.

سؤال کردن، فراگیران را تشویق نماید. به خاطر دانسته باشد که فراگیر برای پاسخ به سؤال، وقت کافی دانسته باشد (منبع ۹).

استفاده از تکنولوژی آموزشی، تکنیکهای متنوع تدریس و روشهای آموزشی متنوع می‌تواند. کلاس درس را از حالت خسته کننده و کسالت آور خارج کرده، شرایط بهتری را فراهم آورد.

مسابقه، یکی دیگر از انگیزه‌های یادگیری است؛ نکته ظریفی که در اینجا باید رعایت کرد.

همسانی و متجانس بودن فراگیران سرکوتکننده در رقابت است. اگر غیر از این باشد، سبب سرخوردگی و ناکامی دانش‌آموزان می‌شود. بهترین مسابقه این است که فراگیر با خود مسابقه دهد و هر روز، بهتر از دیروز باشد. (منبع: ۱۹).

■ نتیجه‌گیری، پیشنهادها

استفاده از عوامل انگیزشی راهی است جهت افزایش اثربخشی تدریس در مراکز آموزش رسمی کشاورزی. انگیزش دلیلی انجام کار توسط افراد است و بیش‌نیازی است. جهت شروع اثربخشی فعالیتها و نهایتاً تحقق اهداف مشخص.

عوامل تسکین‌دهنده انگیزش را می‌توان نیاز، علاقه، ارزش، تکریم و دایمه (سوق) دانست. این عوامل، دلایل رفتار انسان هستند. جهت ایجاد انگیزه در مراکز آموزش رسمی می‌توان از الگوها و رویه‌هایی چون رویه منفی، رویه آسان‌گیری و رویه مثبت سودجست، انگیزش از خاستگاه خود نا رسیدن به هدف دارای مراحل است. این مراحل سی در سی هستند و بعد از ارضاء شدن یک مرحله، مراحل بعدی، باعث ادامه رفتار می‌شوند.

برای افزایش اثربخشی تدریس و ایجاد انگیزه بیشتر در کلاس درس، راههای مختلفی ذکر شده است که با کاربرد مناسب و به موقع آنها، فراگیران قادر خواهند بود که با کارایی بالایی به اهداف خود از آموزش رسمی در کشاورزی نایل شوند.

● نتیجه‌گیری

انگیزش در اثر بخشی یادگیری، از نقشی حائز اهمیت برخوردار است. ارج نهادن به کرامتهای والای انسانی، بهره‌گیری هر چه بیشتر از سرمایه‌های عقلانی، نیروی فکر و اندیشه) و در نهایت توسعه روزافزون کشاورزی و آموزش در آن کشور، لزوم شناسایی عوامل انگیزشی و روشهای مناسب کاربرد آنها را روز به روز بیشتر می‌کند. بنابراین، یکی از ضرورت‌های مهم، جهت آموزش اثربخشی در کشاورزی، انجام تحقیقاتی به منظور شناسایی هر چه بیشتر عوامل و موانع انگیزشی است.

● پیشنهادها

آنچه در اینجا گفته شد، راههایی است برای ایجاد انگیزه بیشتر در کلاس درس، ولی اگر فراگیران

● فراگیران مایلند که از ارتباط بین انجام تکالیف و در نهایت زندگی روزمره و توسعه فردی خویش آگاه باشند. پس معلم باید، آنها را با این مسأله آشنا سازد. برای این کار می‌توان از روشهای شبیه‌سازی نیز استفاده کرد.

آموزش کشاورزی، آینده‌سغلی معینی نداشته باشند یا از احترام و شأن و مقام مناسبی در محیط کار و به تبع آن در جامعه برخوردار نباشند، آیا می‌توان انتظار داشت که به خوبی برانگیخته شوند و متشاء تحولات مؤثری در این بخش باشند؟ اینها سئوالاتی است که لزوم توجه بیشتر به آموزش کشاورزی و اتخاذ سیاستهایی در جهت از میان برداشتن موانع انگیزشی را گویا می‌نماید.

نکته مهم دیگری که در ایجاد انگیزش رخ می‌نماید، بی‌انگیزه بودن آموزشگران کشاورزی است

که این هم، نیازمند ساسایی صحیح و به‌کارگیری مناسب عوامل انگیزشی از طریق اتخاذ سیاستهای آموزشی منطقی می‌باشد.

در این قسمت، به ذکر چند نکته دیگر اکتفا می‌شود:

۱- ساسایی عواملی که سبب ایجاد انگیزه می‌شود، برای آموزشگران کشاورزی، الزامی است. لذا بدین منظور پیشنهاد می‌شود، برای این افراد، دوره‌های آموزشی روانشناسی تربیتی و روس تدریس برقرار گردد.

۲- آموزشگران سعی کنند، خصوصیات شخصی و فرهنگی فراگیران را بشناسند و دلیل رفتار آنها را تشخیص دهند و بر اساس این شناخت، انگیزه لازم را در فراگیران خود بوجود آورند.

۳- نتایج تحقیقات و پایان‌نامه‌هایی که در مورد علل عدم انگیزه دانش‌آموزان به شرکت در رشته کشاورزی انجام شده است، در اختیار برنامه‌ریزان و آموزشگران مربوطه قرار گیرد تا از آنها استفاده مفید به عمل آید.

● فهرست منابع مورد استفاده

- ۱ - پارسا، محمد. روانشناسی تربیتی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۱، چاپ دوم ۱۳۷۲.
- ۲ - عسلی، محمد. بررسی عوامل مؤثر در مشارکت روستاییان در طرحهای توسعه روستایی: پایان نامه فوق لیسانس جامعه شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۱.
- ۳ - عمید، حسن. فرهنگ فارسی به فارسی عمید. تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۷.
- ۴ - کدیور، پروین. عوامل تشکیل دهنده انگیزش: مصاحبه کتبی در تاریخ ۷۳/۸/۷ در محل دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، توسط نگارنده.
- ۵ - گروال، آی. اس. نامبر، آر. اس. مقدمه‌ای بر آموزش ترویج. ترجمه نیروم سمازاده، [اهوار]: انتشارات و چاپ دانشگاه شهید چمران، ۱۳۶۸.
- ۶ - هاکسیر، اچ. استوارت و دیگران. فرایند ترویج کشاورزی و دامپروری. ترجمه ناصر اوکایی. [تهران]: مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی، ۱۳۷۳.
- ۷ - ملک محمدی، ایرج. یادگیری و کاربرد مشوقها در آموزش و ترویج کشاورزی. در سمینار علمی ترویج کشاورزی اول ائی سوم دی - ۱۳۶۲. دومین سمینار علمی ترویج کشاورزی. تهران: سازمان ترویج کشاورزی، [۱۳۶۲].
- ۸ - ملک محمدی، ایرج. فرهنگ بهره‌وری در ترویج و توسعه کشاورزی. ارائه شده در سمیناریوم بهره‌وری در ترویج و توسعه کشاورزی. (تهران، ۱۴ دی ۱۳۷۳).
- ۹ - یاد دهنده‌ای درس. آموزش کشاورزی. حسن آگهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ترم اول سال تحصیلی ۱۳۷۳.

پی‌نوشت:

- ۱ - Motivation
- ۲ - Need
- ۳ - interest
- ۴ - Value
- ۵ - Attitude
- ۶ - Incentive
- ۷ - Being Needs
- ۸ - Fear Motivation

۲ - از نام این روانشناسان، آستن، موجودی کجند و استیو ورت است.

میرتفع نبوده است. کوهها به عنوان یک نعمت خدایادی به طرق مختلف به‌کار طریق انسانها و چه به شکل طبیعی مورد فرسایش و نابودی قرار می‌گیرند. آبخیزهای کوهها با جنگل‌های بی‌رویه و حفاریهای مماند اطراف کوهها، روشهای تسلط به کارگیری کشاورزی، به عبارت دیگر، به کارگیری کشاورزی ناپایدار و تخلیه و بیابان‌زداییها، از جمله مواردی هستند که در فرسایش و نابودی کوهها تأثیرات مستقیم و بلا مستقیم دارند. به یاد دارید که چگونه در طول سلطنت آستانها از کشاورزی در کوهستان‌های دره‌های آرگ و سایر کوهستانهای در بلندیهای انبوه، کشاورزی در این کشور با بحران شدید روبرو شد و گرسنگی، آب و خشکسالی چیران‌ناپذیری بر محیط و انسانها وارد آورد. برای اتخاذ عاقلانه‌ترین تصمیمات در مورد استفاده نامناسب از منابع آب، کوهها و مناطق روستایی می‌باید یک روش نظام‌مند استفاده از منابع و اطلاعات به کار گرفته شود. به دلیل عدم ثبات و نامتعادل بودن شرایط جوی بر کوهها و مناطق مرتفع، لازم است که این مناطق بیش از جلگه‌ها و مناطق هموار از لحاظ برنامه‌ریزی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند. کوهها در برابر شرایط جوی بسیار حساس هستند و سریعاً فرسایش می‌یابند. از این جهت باید رسیدگی شوند. عواملی همچون میزان ذوب برف جوی، یخچالها و لایه‌های یخبند اعصاب زمین در جمله موارد قابل مطالعه هستند. گذشته از آن، از دست رفتن مسطحه‌ها و تولید شده توسط کوهها و مناطق مرتفع نیز باید با نزدیک شدن قرن آینده، شرایط جوی و محیط نیز افزایش می‌یابد. در نتیجه، نیاز به منابع آب و شیرین نیز افزایش می‌یابد. در این زمان، استفاده از کوهها و مناطق مرتفع در این زمینه می‌تواند به قرار گرفتن در اولویت قرار گیرد. جوامع انسانی خصوصاً آنهایی که در مناطق مرتفع هموار زندگی می‌کنند، باید به این نکته تسلی توجه کنند و با استفاده صحیح و مناسب از این زمین خود را به برتری در این زمینه تبدیل نمایند. به عنوان منبع لااقل اطلاعاتی که حیات بخش انسانها و زندگی بخش انسانهاست، مواجه نشوند.

- 10 - Gartin, Stacy A. "How Do I Turn Your Crank to get You Going?" The Agricultural Education Magazine, 66, (August 1993).
- 11 - Pankin, Ruby. "The Basics Of Motivation". The Agricultural Education Magazine, 66, (August 1993).
- 12 - Powes, Larry. "Motivating Students for Maximum learning", the Agricultural Education Magazine, 64, (september, 1991).